

Herkó Páter

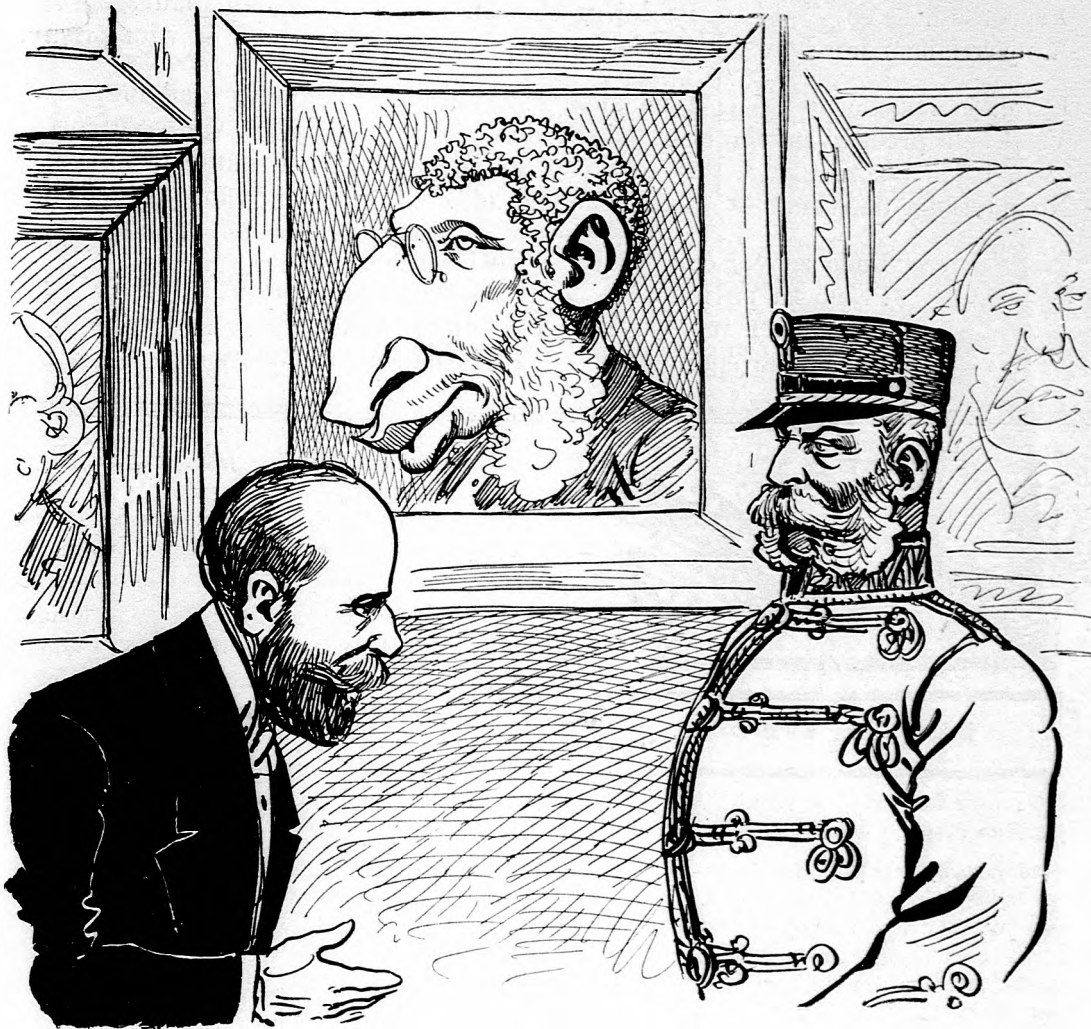

Redakcia a vydavateľstvo :
Budapešť, Zsibárus-utca 7. szám.

Na pol roka 1 zl.
Vychádza každú nedeľu.

Predplatná cena :
na celý rok 2 zlaté.

Veličenstvo vo výstave obrazov.

- Ale povedzte mi, ako sa mohol i tento hrbatý nos dostať medzi obrazy ?
- Nenie je to obyčajný nos hrbatý. Veličenstvo, pretože tento pán z vyvoleného pokolenia o ne-
dlho sa má medzi uhorských barónov počítať.

Prosíme, ba neustupne žiadame, aby v každom kat. kruhu a hostinci „Herkó Páter“ slovenský sme mohli čítať.

Volačo za volačo.

Čo-že ja vám mám dať?
Moji drahí páni!
Nože prezradte mi
Už raz vaše plány.

Usilovno platím
Daň mne naloženú,
Čo by sa stať mohlo;
Pracujem so ženou.

Synov za vojakov
Dávam vám dľa vôle,
Neprotivím sa ja
A neškriabem hore.

Uetím ja i kráľa,
Všetkých predstavených,
Mne, iným občanom
No od Boha daných.

Platím ja štrkovku
A všetko, čo treba,
Stou svedomitostou,
Bych mal rozkaz z neba.

Lenže i vy buďte,
Páni svedomití,
Čo mocou vladiaci
Dajte príklad dobrý.

I vy máte svoju
Povinnosť svedomia,
Ktorej sa stafoční
Úradskí nezbavia.

L'ud máte zastávať,
Ste-li svedomití,
Po právach nie šliapať:
Tak hej srdeco cíti.

Nech káže vám hocčo,
Oh neposlúchnite;
Keď je to odporné
Svedomiu a pravde.

Zastávajúte právo,
Pravdu a ľud dobrý,
Masný hrniec na bok,
Je-li on nepravý.

Aj nad vami Sudea
Je veru nebeský;
Budete-li planí;
On bude k vám prísny.

Mý teda žiadame
Pravdu, spravodlivosť;
Jestli nám ich dáte,
Dáme vám poslušnosť.

Dačo za volačo,
Právo za povinnosť
Žiadame, a iné
Nedá nám spokojnosť.

Oh Otče nebeský!
Osvietže rozum íeh;
By si raz všimali
I nás utlačených

N. J.

† kráľ.-knieža Karol Ludevít.

Dobré mravy mal si — s veľmi dobrým srdcom,
Hej miesto časného — Vládneš večným vencom.

Jedny neviny sú priblažené, že židi vyňali z
koruny križ.

Je to pravda, že sme už dobre v polovici štvrt-
roka, v ktorom čase nenie to veľmi vo zvyku úvod-
né články kresťanským duchom prefukované písať,
to je o mnoho lepšie činiť počiatkom štvrtroka, aby
predplatenie kňazov nevystalo.

Divý Kresfan veľkú chuť by mal zametať pred dve-
rami katolíckych duchovných; radši nech on zametá
pred dverami daktorých liberálcov.

Knieža kráľ. Otto je — jako je to známe — anti-
semit. Vaj gešrí!

Jakýsi jebuzej už soškriabal s jeho koča ra-
kúsky címer, aby on miesto židov, uhrov mal v
žalúdku.

Či to už počul kto. Nenie žida v milleniumovom
pekle (to je kolový obraz pri miestnosti výstavy).

Je to veru pravda, že tí teraz ešte všetci mil-
leniumujú; miesto nich ale zaslúžia maliari a pod-
ujatelia peklo, jestli nevypraví túto štrbiňu, lebo
peklo bez žida tak vyzerá, jako turský jarmák bez
šatora, komora bez počkana, kaluža bez žaby.

Liberálny vrah. Vraha Stojkoviča mal nedávno
v práci Michal Balil (Či je takého, ktorý by toto
meno nepoznal?)

A ten vrah spievajúe a pískajúe šiol pod ši-
benieu.

Jeho poslednia žiadost bola, aby k nemu len
duchovného nepripustili.

Jako to pri vešaní prítomní liberáleí počuli,
prekvápenie ím preletelo cez špiky, lenže príjemné.

Toho človeka nesmieme nechať zmárniť, on sa
ešte výborným stĺpom liberalismu stať môže.

Hn

k šišpá

Už

nevie, že

zapriet

posel do

Hla

smýšlan

Ško

liberálna

ku Stoj

posledni

Tep

stavuje l

nosť, že

zbojnick

zatiaľ tla

kám a m

Ned

tom i ma

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

////

Hneď strečkovala do telegrafického úradu, bezali k šišpánovi o telegram milosti.

Už je neskoro; Michal Bali... ktorý tuším nevie, že sa moderný liberalismus ani pod šibenicou zaprieť nevie — už odpravil Stojkoviča, tak že lež posel doniesol vybehanú milosť, on už preč bol.

Hlavný župán, keď slyšal o cirkevnom jeho smýšľaní, za matrikára ho chcel vymenovať nechať.

Škoda! S tým sa trochu uneskorili, a tak len liberálna trač mala kedy a spôsobu povdačnou byť ku Stojkovičovi; čo i preukázala s tým, že jeho poslednie slova s riedkymi literami doniesla.

Teplomer uhorskej sústavnosti. Nič nám nepredstavuje lepšie milleniumové pomery, nežli tá okolnosť, že zakiaľ na výstave pod ochranou úradnou zbojníckej bandy dľa sebevoľnosti cicajú vačok ľudí, zatiaľ tlač katolícka s dňa na deň vovým výhrážkám a neprijemnosťam je vystavená.

Nech žije kóserová liberálna pravda so šalátom i mackami.

Janko Seméttáňai.

Motto: „Palenečka šerá
V poháričku mojom,
Od kedy ta pijem
Odtých čias som lotrom.“

1.

Janko Seméttáňai
O ňom tento verš vravi,
Oravec je rodákom,
Dľa remesla „fodrásom“.

2.

Viera jeho na práku,
Mudrosť má len v šnufáku,
Jeho bohom je brucho;
A sviatosťou černidlo.

3.

Veri to, čo užije,
Priateľ jeho — kto pije,
Obletuje židovky.
A kresťanské panenky.

4.

Klaje vždycky vo zlosti,
Zákonitosť má v pásti
Tlče hubou „sto bohov,
Mlúva jeho — prisahou.“

5.

Vie dobre sa pasovať,
Kosti ľuďom lomcovat:
Fúzy on nerád vidí,
Bo to nosia len židi.

6.

Židovkám je však priateľ
Čo majúnos, jak „škrtel“,
To ho nekonfunduje,
On len líčka miluje.

7.

Priateľ je „ľudu strany“,
Rád ju má, jak nóz capy,
Šrdlom ju podporuje,
Na jej zdravie keď pije.

8.

Rychtári ho poznajú
Keď ho zazrú sa trasú;
Lebo jeho palica
Namastí im však plecá.

9.

Plesá veľmi velice,
Že „kresťan uzrel slnce
Nie „nás“, však opravdivý
Čo chce tvoriť sám divý.

10.

Doňho bude on škriblit,
Tak povedal, že mydlit,
Kňazov spolu s kaplánny
Ten náš Janko bez hanby.

11.

Však premilý Janičko,
Neraduj sa sladučko
Budeme dosť tiež i my,
Móres učiť ho veľmi.

12.

Janko Seméttáňai
U nás ti ver niet páry.
Taký si ty liberál,
Ty odľasiek generál.

Mentúz.

Kde už nemá kreditu.

V Orave kedysi sa stalo, že jeden žobrák rátal pri uhle jedného domu v meste X. nažobrané peniaze. Nenadále trafil naňho jedon nadžupan zo stolice X. i pýta sa ho:

„Zkadiaľ si?“

— Zo Žubrohlavy.

— Kdes nasbieral tých krajiarov?

— Po domoch.

— Požičaj mi ich, idem sa hrať na karty a nemám ani krajiara.

— Ja vám nepožičám.

— Prečo?

— Preto, lebo už toľko dlhov máte, že už ani u tých žobrákov nemáte kreditu žiadneho.

To počul nadžupan a uprsknul.

Vypchaný lakaj.

1.

Pán ujee ľčo kone poháňa;
Druhý ho ale na koni doháňa.

2.

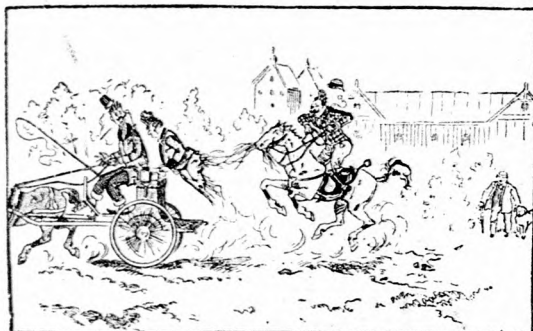
Kôň frka tam v povetří,
Pána lakaja nešetří.

3.

Ujee Ičo sedí veľmi spokojno,
Kôň na zadku žerie dobré seno.

4.

Naraz to zazre ujee Ičo:
Že s vypchatým vyzerá to smutno.

*

Z tohoto sa teda učeš,
Že vypchatých sluchov mať nemusíš.
Jestli si boháč, drž si živého;
Jestli ale žobrák, nemaj žiadneho.

Sňazinky.

Mnohí ľudia tak vrelé city pestujú vo svojom
krvou naplnenom srdci; a predsa je im v tuhobe
zima.

—

Toho sedliaka, ktorý dvakrát boská jedno-
podruhom ruku, smele môžeš po lici uderiť. Takého
pána ale, ktorý aj len raz ti oblizne ruku, dobre ti
bude už vopred sa chrániť.

—

Sedem hlavných hriechov obyčajne vieme: keď
ich aj nevieme.

—

Mladosť je neprestajné opilstvo; a tak teda
celkom dľa zdravého rozumu mladosti najväčším ne-
priateľom je — — filoxera.

Kusy zrkadla.

Zakiaľ bude voda! budú i mokré miesta na
zemi tejto.

*

Kde je oheň: tam je aj dým.

*

Kto čo hľadá, najde to; ale nie vždy.

*

Ktorý strom nosí ovocie, ten musí vopred i
kvitnúť.

*

Zakiaľ budú židi na svete; budú i krivé nosy
k videniu.

*

Zakiaľ budú liehové nápoje; zatiaľ budú i kor-
kelia.

*

Kto nevie hovoriť; ten je nemý. A kto vie ho-
voriť, ten musí mať jazyk.

*

Pravdomluvný Fráter.

Vtáci sú takí, jako korteši:
operení.

—

Dobré hodiny sú také, jako
trompf ači adut: bijú.

—

Moderná statočnosť je taká,
jako spodné šaty: často sa pre-
miena.

—

Zauchom obdareného človeka oči sú také; jako
ohnivé železo: iskry sypú.

—

Zimný vietor je taký, jako učen: hvizda.

—

Každá obec je taká, jako trpezlivosť: má svoje
hranice.

—

Daktorý človek je taký, jako konik; mlieč a
hlavou kývä.

—

Praotec Henczi. — A víťúz Bánffy.

No dobre, však ja i Hencziho prv vytisnem preč, nežli vy mňa!
Aj zememeračnú zádrapku už mám, len ma nedajte pod obžalobu.

— ❧ Anekdoty Herkó Pátra. ❧ —

Na výstave.

Veličenstvo: Ale sú tie veci veru výborne so-
stavené a vyhotovené, to je veru chvály hodné.

Minister: Lebo som to ja kázal a pod mojou
mocou sa to previedlo.

Továrnik: Ba preto je to výborne, pretože to
z mojej dielne vyšlo.

Bankár: Preto sa to podarilo, lebo ja som na
to peniaze požičal, bez ktorých všetko tak stálo na
mindjárt.

Sedliak z horniak: Preto to tak vypáľilo dobre,
lebo ja som tak obratne a chvalitebne ukladal tehlu
a maltu.

Dve sestry.

Dve sestry sa shováraly o stave manželskom.

Betka si žiadala vtipného muža.

Hanka zas hlúpeho, pretože vraj dľa nej hlú-
paci sú o mnoho vďačnejší; ináč však uznala i to
prvšia, že Hanka má pravdu; lebo vraj kto si ju
vezme za ženu, ten musí byť hlúpy chruňo.

Dobre ďalako môže byť.

Odkiaľže idiete? — sa pýta hostinský jedného
žiada krivonosého, ktorý je až taký hrbatý, čo ťažký
batoň nesie.

Ja prichádzam rovno zo Satmáru.

No dobre ďalako môže byť to mesto Satmár, keď
ste sa odtiaľ rovno pohol; lebo teraz už dobre
hrbato vyzeráte.

Besednica.

Manželia.

(Dokončenie).

Ktosi bojazlivo chlope.

Krajčír vkróčí s úsmevom vľúdny, aby mien
vzal, a na ukážku doniesol zimný kabát.

Ešte ani tomuto nebol koniec, keď zas kucharka
vkróčila s trucovitou odpornou tvárou.

Ešte som zabudla korenie a iné kuchynské
drobnosti si zaopatrit, teda bych prosila pána . . . .
ale hneď, pretože mi polievka vykypí.

On oblečený v tej šate, ktorá mala zimnému
kabátu podobná byť, a freí jak šialený vonak, streč-
kuje k manželke a vreští na ňu:

Či už bude raz tomu koniec?

Mňa obviňuješ, Mišo; nerob sa smiešnym pred
čeladou; odvetila žena.

Či ste už videl, pán majster, dačo takého; ani
jednu chvíľu nemám pokoja; staval bych sa, že
hneď tu bude zas volakto.

Pred sobášom a po ňom.

Pred sobášom: Oh moje holubä; prehovorte že
už raz, bych slyšal tie vaše hlasičky rajskoprijemné.
Oh prehovorte len!

Po sobáse: Už dost bolo z mrmlania!

Jesli neumlkneš, tu nechám celý dom!

Jako sa vám páči

na tej novej stanici? Pýta sa jeden učiteľ
suseda.

Hm bratku! Jako tak bych sa len nachádzal,
nič mi nechýbä, aj ľud je dobrý, aj plat určite na
čas dostávam, lenže je jedna veľká chyba u ľudu —
že rozum má.

Žobrák.

— Prosím pána veľkomožného, dajte mi jakú-
takú almužnu, šesť detí mám, a nemám im dať
čo jesť.

— Nič ti nedám, kľud sa.

— Ale prosím ponížene, veď ja i svokru mám
na krku.

— No vtedy dostaneš, ty utrápený chudák;
medzi čím mu píchol do ruky jeden 10 halierník.

A v skutku uhádol.

Poselkyňa prišla a pýtala mydlo.

Muž behal po izbe, jak dajaký pobehaj, a v
hneve by bol rád všetko na hromadu potrepal.

Čuješ, srdienko? sa ohlási žena, ktorá práve
zapečatit sa strojila svoj dohotovený list.

Panička, málo vajec mám, vajcové peny mi
spadnú, keď nedostanem ešte aspoň dve-tri, ale
chytro, chytro . . . kričí kuchárka.

Ty mršina, stará bosorka, nestvor, chromá
potvora, začadená mátoha! vreští pán, pretože už
nemal toľko trpezlivosti, žeby bol vládol hnev v
sebe udusiť.

Kucharka sa dnuká vrúti, na pána tri zuby
vycerí, jazyk a hrdlo si nabrusí, a takto započne
svoju nótu (nápev):

To mne vravíte, pane, — mne to vravíte? Sto
a tisíc vďakov vám zato prislúcha. Ešte dnes päty
otréim domu vášmu; varte si sám, keď ste už gaz-
dinou, staňte si k ohňu.

Potom počala plakať a revať, jako zachrípnuté
gajdy abo puknutá basa.

Že sa ľudia škopia v Ťs-Budavári,

to i liberálne noviny uznajú. Kto škopi ale: to prezradit, len Herkó Páter má smelosť.

Vehod a východ z Ťs-Budaváru.

Dobrá otázka.

Vojáci idú cez dedinu, — na predku s hudbármi. Malý Miško sa pýta:
„Mama, načo-že sú ti vojáci, čo sú nie muzikanti?“

Ale srdienko môje čo deláš? krotí Anna manžela. Paholok príde v tom, a prosí kľúč od povala, lebo vraj ovos by potreboval — čo zas len škreklavý hlas poselkyne dal pánovi na vedomie.

Služebník dobrý deň, šťastlivý nový rok, volá prostredník, otrčí ruku, aby na ňu čím skorej novoročný dar skočil.

Pán veľkomožný, chcete sa snáď holiť, že ste pre mňa poslal? Vmšujem vám s hromovou vrelostou a oduševnenosťou šťastlivý nový rok, žíte dlho bležene.

Znela shovárka holiča; a jeho odporný draplavý hlas ešte horšej vôle správil pána.

Pán si zapchal s oboma rukama uši — zrazu o zem uderí kľúče, tak že až sa lámaly, a potom celkom ukonano sa hodil do svojej stolice, by si trocha oddýchol.

Nie už viac nevydržím to ja; Anička, sprav ty poriadok s nimi, lebo by ma porážka zastihla, zbláznil bych sa, modzgy by sa mi na špinu premenily.

Anička chytro a úplne vyhovelá všetkým žiadostiam.

Drevené kariky zo železa.

Ulica hlavného mesta bez prachu.
Tichá milovníčka kávy.
Zdravá voda hlavnomestská.
Štátna pokladnica bez úpadku.
Zmenšujúci sa počet vojakov.
Skromný a ústupný jebuzej.
Spolahlivý kupec na kone.
Akurátne platiaci dlžník.
Centový koňár anglický.
Šunka a klbasa, ktorú by Siládi nespratal.
Mokrý oheň.
Ohnivý somár.

Dvojmyseľné poverenie.

Poručník: Ondrej zaskočte k poručníkovi Korenovi, odovzdajte mu moju úctu, a sďte mu, že ho dám prosit, abych mal dnes večer to šťastie k večeri a keď povie, že prinde, nech donesie jednu škatulu sedem krajeiarových cigár!

Ondrej (ku Korenovi): môj pán poručník vám odkazuje, aby sa vám páčilo k nemu dnes večer prísť; a jestli áno, by ste hneď so sebou doniesol i jednu škatulu sedem krajeiarových cigár.

Jeden dosť sprostý, ale pyšný minister.

Ukazuje svojmu priateľovi svoju najnovšiu fotografiu, na ktorej je vyobrazený ako na zemeguli ruku drží;

„No, ako sa ti páči tento nápad?“ — pýta sa pyšne.

„Šikovný odznačný obraz!“ — bola odpoveď, — (t. j. sprostosťou rídia svet!)

Trma mrva uplynula, a v siene zostalo ticho, jako za predošlých časov.

Ale či to vždy tak idie, pýta sa muž? Však je to do zbláznenia...

Som si myslel, že už o rozum prídem.

Aj ja si to dakedy myslím — odvetí manželka s huncútskym úsmevom — medzi čím utrela pot na čele svojho srdienka.

Dnes ale výnimečne moc sa toho sohnalo — ešte jedna povinnosť čaká dnes na teba, moje srdienko; id do kuchyne, a smer sa s kucharkou, lebo ináč dnes nebudeme jiesť sbeda. S kyslou tvárou čáral muž do kuchyne, a keď sa do izby navrátil, kľúče už na svojom obyčajnom mieste za pásom manželky štrngotaly.

No smerila sa?

Smerila. Päť zlatých som jej daroval. Tu máš holubenko, tých žiadaných päťdesiat zlatých, a teraz slávnostne uznávam, žes lepšia gazdina odomňa.

Ty si len 30 zlatých žiadala; a mňa len dnešné gazdovstvo stálo vyše 80 zlatých.

J. J. N.

Otvorený list.

V Mokrěj, dňa 27. mája 1896.

Ctený phán Redaktorko!

Thú radosť, čo som mal, keď som pred 14. dňami jedno, a to prvé číslo „Herkó Pátra“ zbadal! Sára! zvolal som na moju ženu, Sára! kým- a phozri, a čítaj v tých novinách, jak nás žhidov- tu bešimpfujú! Nech všetkých čert vezne — hovoril som, všetkých tých žhidov, čo včel dho Uhrov prindú a nám konkurenciu robhia v našich geštoch na vechsle, na burse, na regále a na banker- otov, kde nám naši rodičia mnoho phenez z rebachu nagazdovali.

Photom že nemá človek antisemith zostať? — hovoril som mhojej Sárkhe, a ona tiež hovorila: zhe thu človek antisemith mhusi veru zostať.

Phán Redaktorko! Takú radosť mi spravil ten shlovenský „Herkó Páter“, zhe som ho ukházal čej Kile (židovská osada). Do hromady shom nechal svolat celú Kile, a som povedal, e ganev je (kmín je) e mešügge je (blázen je) khaždý, kto nepred- platí na „Herkó Pátra“.

Phán Redaktorko! Nebudthe na mňa nix pro- ges (nehnevať), khed vás prosit budem, aby ste mňa prijal thiež medzi predplatiteľov, a mimo toho thiež medzi spolupracovníkov; ja vím veľmi dobre s perom zachádzať — od mhóhjo siedmeho roku mhám robotu s huaciami pherami, snád tho phojde aj s ocelovým tkiež tak dobre.

Dlho abyste bhol živý, jak Mathuzalem, zbohatnul aby ste jak ubohý borón Hirš, a nene- chajte sa od tých sprostých žhidovských nhovin v Judapešti obalamúciť, thý nevedia nič proti vám, a preto aby ste osthal tak silný jak Goliáth, khed Dá- vida zabil.

Ostávam váš verný sluha.

Šlojmo Phinkas,
kaplan židovský.

Oriešky k rozlúšteniu.

Jedna matka pošle na trh svoju dcéru, aby tam rozličných črepových nádob nakúpila.

Dala jej 50 kr.

Pýtame sa, koľko ona kúpila z každej sorty, jestli tam nádoby byly k dostaniu za 1/2, 1, 2, a za 3 krajaie?

Rozlúštené oriešky.

(K predošlému číslu 22.)

- 1) Krst, prst, vrst, srst, trst.
- 2) 25, 50, 75.

Žartová obrázková hádka.

Anna pekné dievča
Hľadá svojho ujea.
(Nech sa páči najst ho.)

Odkazy Redakcie.

Vesele. Vašu kartu sme odovzdali a otázku sdělili redakcii Krestana. Nevieme, či sa vám už vyhovel.

Sporná. Čo sa vleče, neuteče; pride i na tých mráz; však sa oni budú potom v prse byt, len aby to prineskoro nebolo.

Klerik. Besednice, zvlášte keď je v nich i trocha soli žar- tovej, veľmi vďačne prijímame; i tak nás len dvaja-traja pod- porujú; čarbania máme tedy do sýtosti. O zásobe ani reči nenie.

Vrbové. Sám ste si na príčine. Kto si nedá povedať: toho treba tak nechať. Kalendár veľmi zajímavého obsahu bude; druhý ročník musí byť len dokonalejší, nežli prvý bol; ne- kupujte tedy inde nekresťanské kalendáre, ktoré sú neni ani sladké ani horké, ani teplé ani chladné. Cena nebude vyššia.

Jablonica. Jako vy sám mienite. V tej veci je ťažko radu dať. Keby sme aspoň 50 takých horliteľov mali, jako sa vy usilujete tlač katolícku rozširovať. Váš list je nám vždy milý.

Majiteľ a zodpovedný redaktor:

Južo Markoš.

Hlavný pracovník: **Napoleon Janda.**

Tlačou „Pátrie“ Budapešť, Űllői-ut (Köztelek).

Prosime.